

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารึ้นนี้ ผู้ศึกษาได้มีแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ กรณีศึกษา กิจการในประเทศญี่ปุ่นและประเทศเนเธอร์แลนด์ ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีระหว่างประเทศ

2.1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบัญชีระหว่างประเทศ
(ชูศรี เทียศิริเพชร, 2545 : 12) ประกอบด้วย

2.1.1.1 แหล่งเงินทุนภายนอก เมื่อธุรกิจมีการเจริญเติบโต ความต้องการเงินทุนย่อมมีเพิ่มขึ้นเป็นผลให้รูปแบบการทำธุรกิจเปลี่ยนไป กล่าวคือ ความเป็นเจ้าของธุรกิจมีการขยายไปยังกลุ่มคนมากขึ้น เปลี่ยนจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการมีผู้ถือหุ้นมากขึ้น นอกจากนี้ความเป็นเจ้าของแยกจากผู้บริหารของกิจการ มีการจ้างผู้บริหารมืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถมาจัดการธุรกิจ ผู้ลงทุนไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานประจำวัน จากภาวะการณ์เช่นนี้ทำให้ข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญต่อผู้เป็นเจ้าของซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นหลายคน

การบัญชีมีบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งความต้องการดังกล่าวอาจแตกต่างกันในแต่ละประเทศ เช่น ถ้าประเทศนั้นมีสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากธนาคาร ความต้องการข้อมูลทางการบัญชีของผู้เป็นเจ้าของเงินทุนหรือธนาคาร จะมีลักษณะที่ตรงไปตรงมาและไม่ซับซ้อน โดยนำเสนอผ่านบุคคลหรือการเชื่อมกิจการโดยตรง การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มาก มีความระมัดระวังในการตีราคาสินทรัพย์ ในขณะที่ยอดหนี้สินมีมูลค่าสูงเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของธนาคาร ซึ่งแนวปฏิบัตินี้ส่งผลให้เงินปันผลจ่ายให้ผู้เป็นเจ้าของลดลง

ในขณะที่บางกลุ่มประเทศที่มีสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากรัฐบาล การบัญชีจะมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการนำเสนอเพื่อการตัดสินใจของรัฐบาลซึ่งเป็นผู้วางแผน รูปแบบรายงานทางการเงินจึงมีรูปแบบเดียวกันที่ใช้โดยรัฐบาลในการตัดสินใจ

เมื่อแหล่งทุนใหม่เป็นตลาดโลกหรือตลาดการเงินระหว่างประเทศ ความต้องการ

ข้อมูลและความพอใจในการใช้ข้อมูลจึงมีทั้งในประเทศและภายนอกประเทศของแหล่งเงินทุน
กิจการที่อาศัยเงินทุนภายนอกประเทศจะต้องนำเสนอรายงานต่อเจ้าของเงินทุน

**2.1.1.2 ระบบกฎหมาย ในทางบัญชีได้มีการแบ่งกลุ่มประเทศตามลักษณะกฎหมาย
ได้ 2 กลุ่ม ได้แก่**

2.1.1.2.1 กลุ่มประเทศที่มีการบัญชีเน้นตามกฎหมาย (Legalistic) ได้แก่
ประเทศที่มีระบบกฎหมายที่เรียกว่า ประมวลกฎหมาย (Code Law/ Civil Law) ซึ่งระบบนี้จะ
กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของพฤติกรรมที่ประชาชนต้องปฏิบัติตามหลักการบัญชีจะถูกกำหนดเป็น
กฎหมาย แนวปฏิบัติทางการบัญชีมีแนวโน้มที่จะระบุวิธีการและขั้นตอน โดยละเอียด บทบาทหนึ่ง
เบื้องต้นของการบัญชีจะเป็นการกำหนดจำนวนภาษีอากรที่ต้องเสียให้แก่รัฐบาล

2.1.1.2.2 กลุ่มประเทศที่มีการบัญชีที่ไม่มุ่งเน้นตามกฎหมาย (Non Legalistic)
ได้แก่ประเทศที่มีระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ซึ่งจะเป็นการระบุว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่
ที่ผิดกฎหมาย ตรวจจับที่กฎหมายไม่ได้ระบุว่าผิด พลเมืองจะมีเสรีภาพที่จะใช้ดุลยพินิจ มีการ
พัฒนามาจากการพิพากษาตัดสินใจในอดีต แนวปฏิบัติทางการบัญชีจึงไม่เป็นส่วนหนึ่งของ
กฎหมาย แต่มักกำหนดขึ้น โดยองค์กรภาคเอกชน การบัญชีจึงมีการปรับตัวและก่อให้เกิดการ
พัฒนาการใหม่ๆ

2.1.1.3 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศอื่น วิทยาการทางการ
บัญชีสามารถนำเข้าและส่งออกระหว่างประเทศได้เช่นเดียวกับระบบการเมืองและลัทธิต่างๆ การ
บัญชีจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันสำหรับประเทศที่มีลักษณะเหมือนกัน เช่น ประเทศที่ภูมิประเทศ
ใกล้เคียงและมีความผูกพันทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ประเทศที่เคยเป็นอาณานิคม หรือประเทศที่มี
ความผูกพันทางประวัติศาสตร์และสังคม จะมีการบัญชีคล้ายกัน

2.1.1.4 ระดับเงินเฟ้อ ภาวะเงินเฟ้อทำให้การใช้ราคาทุนทางการบัญชีเป็นสิ่งที่ไม่
เหมาะสม เป็นผลให้มีการนำการเปลี่ยนแปลงของระดับราคามาใช้ในทางการบัญชี ประเทศ
อิสราเอล เม็กซิโก และบางประเทศในอเมริกาใต้ ใช้การบัญชีระดับราคาทั่วไป เนื่องจากภาวะ
เงินเฟ้อรุนแรงที่ได้เคยประสบในประเทศนั้นๆ การตอบสนองทางการบัญชีที่มีต่อภาวะเงินเฟ้อ
ในรูปแบบของการบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงระดับราคา

2.1.1.5 ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจและระดับการศึกษา ธุรกิจที่มีความ
ซับซ้อนมากขึ้น ก็ยิ่งเผชิญกับปัญหาทางการบัญชีมากยิ่งขึ้น นักบัญชีที่ได้รับการฝึกฝนเท่านั้นเป็น
ที่ต้องการในการควบคุมและแก้ไขปัญหาทางการบัญชีที่ยุ่งยากมากขึ้น นักบัญชีจะไม่มี
ความสามารถในประเทศที่ระดับการศึกษาของประชาชนทั่วไปอยู่ในระดับต่ำ

2.1.1.6 วัฒนธรรม หมายถึง ค่านิยม และทัศนคติที่บุคคลในสังคมมีอยู่ร่วมกัน ปัจจัยด้านวัฒนธรรมเป็นรากฐานของระบบต่างๆ ในแต่ละประเทศ

2.1.2 คุณค่าทางวัฒนธรรม (สุภาพร เจริญเยี่ยม, 2544: 38)

ฮอฟสตีด (Hofstede) ได้มีการศึกษาวิจัยและสรุปมุมมองทางวัฒนธรรมหรือค่านิยมทางสังคมของประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากพนักงานของบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในประเทศต่างๆ จำนวน 40 ประเทศ โดยมีการจำแนกกลุ่มวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ โดยจำแนกเป็น 4 มุมมอง ดังนี้

2.1.2.1 ความเป็นปัจเจกบุคคลกับการอยู่รวมเป็นกลุ่ม (Individualism Versus Collectivism) จะขึ้นอยู่กับระดับความใกล้ชิดหรือความผูกพันที่บุคคลในสังคมมีต่อกัน โดยมีเครื่องบ่งชี้ เช่น การใช้สรรพนามแทนตนเองว่าฉัน ในประเทศที่มีวัฒนธรรมแบบปัจเจกบุคคล ในขณะที่สังคมที่เป็นการอยู่รวมเป็นกลุ่ม มักใช้สรรพนามแทนตนเองว่าเรา

2.1.2.2 ช่องว่างระหว่างสายอำนาจ (Power Distance) หมายถึง ระดับของความไม่เท่าเทียมกันของบุคคลในสังคม หรือระดับความแตกต่างของอำนาจระหว่างผู้ใหญ่มากกับผู้เยาว์หรือผู้บังคับบัญชาและผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาในองค์กร

2.1.2.3 การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน (Uncertainty Avoidance) หมายถึง ระดับของความรู้สึกไม่สบายใจที่คนในสังคมมีต่อความคลุมเครือของปัญหา หรือความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ถ้าคนในสังคมรู้สึกไม่สบายใจสูงพฤติกรรมจะไม่ยืดหยุ่น ส่วนในสังคมที่คนมีความไม่สบายใจในต่ำพฤติกรรมจะรู้สึกผ่อนคลาย

2.1.2.4 ความเป็นวัดถุนิยมกับจิตนิยม (Masculinity Versus Femininity) ค่านิยมในสังคมที่เป็นวัดถุนิยมจะให้ความสำคัญต่อความสำเร็จที่สามารถมองเห็นและวัดได้ ส่วนสังคมที่เป็นจิตนิยมจะให้ความสำคัญต่อสัมพันธภาพและความเอื้ออาทรต่อกัน

2.1.3 มูลค่าทางการบัญชี (สุภาพร เจริญเยี่ยม, 2544:38)

ผลการวิเคราะห์ของฮอฟสตีดได้นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการเชื่อมโยงวัฒนธรรมกับการบัญชีโดยเกรย์ (Gray) ได้นำเสนอมุมมองของค่านิยมทางการบัญชีที่มีผลต่อแนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีและการนำเสนอรายงานทางการเงิน ประกอบด้วย 4 มุมมอง ดังนี้

2.1.3.1 ความเป็นวิชาชีพกับการควบคุมด้วยกฎหมาย (Professionalism Versus Statutory Control) ค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นการใช้ดุลพินิจในความเป็นวิชาชีพ มักจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมที่เน้นความเป็นอิสระของบุคคลและความเท่าเทียมกันสังคม ซึ่งในสังคมดังกล่าวบุคคลในสังคมมีความเชื่อว่ากฎข้อบังคับต่างๆ ต้องมีเหตุผลรองรับ จึงมักจะเชื่อถือและเคารพในดุลพินิจ และความคิดเห็นของผู้อื่น สำหรับค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นการควบคุมด้วย

กฎเกณฑ์ มักจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมที่อยู่รวมเป็นกลุ่ม มีช่องว่างระหว่างสายอำนาจมาก หรือมีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนในระดับสูง

2.1.3.2 ความเป็นแบบแผนเดียวกัน (Uniformity Versus Flexibility) ค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นความเป็นแบบแผนเดียวกันเป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่มีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนสูง ซึ่งต้องมีกฎหมายและคำสั่งที่เข้มงวดในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลทางสังคม การเป็นแบบแผนเดียวกันยังสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่อยู่รวมเป็นกลุ่มซึ่งมักจะเน้นความเชื่อมั่นในองค์กรและความเป็นระเบียบในสังคมรวมถึง การเคารพในบรรทัดฐานของกลุ่มโดยทั่วไปค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นความเป็นแบบแผนเดียวกันมักจะเป็นที่ยอมรับในสังคมที่มีช่องว่างระหว่างสายอำนาจมาก ส่วนค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นความยืดหยุ่น มักจะสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่เป็นปัจเจกบุคคล มีช่องว่างระหว่างสายอำนาจน้อย หรือมีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนในระดับต่ำ

2.1.3.3 ความระมัดระวังกับการคาดการณ์ในแง่ดี (Conservatism Versus Optimism) ค่านิยมทางการบัญชีที่เน้นความระมัดระวัง เป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่มีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนสูง ซึ่งสังคมดังกล่าวให้ความสำคัญต่อความมั่นคงและความต้องการความระมัดระวังต่อความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ค่านิยมทางสังคมที่เน้นความสำเร็จส่วนบุคคลมักจะมีผลให้การวัดมูลค่าทางการบัญชีที่ใช้หลักความระมัดระวังน้อย

2.1.3.4 การรักษาความลับกับความโปร่งใส (Secrecy Versus Transparency) ค่านิยมทางการบัญชีที่ถือว่าข้อมูลทางธุรกิจเป็นความลับ โดยจะเปิดเผยข้อมูลเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น จะสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่มีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนสูง เพื่อป้องกันการแข่งขันและเพื่อความมั่นคง นอกจากนี้ค่านิยมทางสังคมที่มีช่องว่างระหว่างสายอำนาจมากมักจะไม่นิยมเปิดเผยข้อมูล เพื่อรักษาความไม่เท่าเทียมกันในอำนาจให้คงอยู่ การรักษาความลับยังสอดคล้องกับสังคมที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มซึ่งให้ความสำคัญต่อความใกล้ชิดภายในองค์กรมากกว่าบุคคลภายนอกในทางตรงกันข้ามสังคมที่เน้นในด้านคุณภาพชีวิต ประชากร และสิ่งแวดล้อมมักจะเปิดเผยข้อมูลเต็มที่ ส่วนค่านิยมทางการบัญชีเน้นความโปร่งใส จะสอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมที่มีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนต่ำหรือมีช่องว่างระหว่างอำนาจน้อย

2.2 ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการวิเคราะห์งบการเงินระหว่างประเทศ (ชูศรี เทียศิริเพชร, 2545 : 85)

2.2.1 ความรวดเร็วในการรับข้อมูล (Timeliness) หมายถึง ช่วงเวลาระหว่างวันสิ้นสุดบัญชีกับการเสนองบการเงินให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลของผู้สอบบัญชี ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ

2.2.2 ภาษาที่ใช้ในการจัดทำงบการเงิน (Language) หมายถึง การที่งบการเงินจัดทำเป็นภาษาท้องถิ่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้วิเคราะห์มีอุปสรรคในการใช้ข้อมูล

2.2.3 คำศัพท์ทางการบัญชี (Terminology) การใช้ศัพท์ทางการบัญชีของแต่ละประเทศแตกต่างกัน

2.2.4 รูปแบบงบการเงิน (Format) ทั้งงบดุลและงบกำไรขาดทุนของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกัน

2.2.5 การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ (Access to information) ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลของงบการเงิน ได้สะดวกขึ้น

2.2.6 หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (GAAP) ผู้วิเคราะห์ต้องเข้าใจถึงแนวปฏิบัติทางการบัญชีตลอดจนสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศก่อนจะวิเคราะห์งบการเงินและเปรียบเทียบงบการเงินได้

2.3 การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ

การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติ (สมชาย สุภธาดา, 2544: 243) หมายถึง การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของบริษัทข้ามชาติ ซึ่งงบการเงินที่จัดทำขึ้นเป็นผลสืบเนื่องจากรายการค่าที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ สกุลเงินตราและหลักการปฏิบัติวิธีการทางบัญชีของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.3.1 การวิเคราะห์กลยุทธ์ของธุรกิจ เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกิจการ คู่แข่งขันของกิจการ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของกิจการ

2.3.2 การวิเคราะห์ทางบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักเกณฑ์ทางการบัญชีและตัวเลขในงบการเงินว่าสะท้อนภาพทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการหรือไม่ โดยพิจารณาจากนโยบายบัญชี การประมาณการทางบัญชี และวิเคราะห์การตัดสินใจของผู้บริหารในการเลือกวิธีการทางบัญชีภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งว่าวิธีการบัญชีที่ผู้บริหารเลือกใช้มีความเหมาะสมหรือไม่

2.3.3 การวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของบริษัทข้ามชาติในปัจจุบันและอนาคต เครื่องมือที่สำคัญในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์กระแสเงินสด ซึ่งเครื่องมือที่ผู้ศึกษาเลือกใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินของทั้งบริษัทมัตซึซิตะ อิเล็กทรอนิกส์ อินดัสเตรียล จำกัด (มหาชน) และ บริษัทรอยัล ฟลิปส์ อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) มีดังนี้

2.3.3.1 การวิเคราะห์โดยวิธีย่อส่วนตามแนวคิด (Common size) เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลหรือโครงสร้างของส่วนประกอบในงบการเงินแต่ละรายการว่าเป็นอัตราร้อย

ละเท่าใดของยอดรวม หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการลดตัวเลขของแต่ละรายการที่ปรากฏในงบดุลและงบกำไรขาดทุนให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม หรือเป็นอัตราร้อยละของหนี้สินและทุนรวม หรือเป็นอัตราร้อยละต่อยอดขายสุทธิ วิธีย่อส่วนตามแนวคิดนี้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งงบดุลและงบกำไรขาดทุน ได้ดังนี้

2.3.3.1.1 ย่อส่วนตามแนวคิดจากงบดุล เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างของงบดุลทั้งงบโดยการวิเคราะห์ทีละด้าน เริ่มต้นด้วยด้านสินทรัพย์ เทียบสินทรัพย์รวมเท่ากับหนึ่งร้อย แล้วเทียบส่วนประกอบของสินทรัพย์รวม ให้เป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ทางด้านหนี้สินและทุน โดยเทียบหนี้สินและทุนเท่ากับหนึ่งร้อยเช่นกัน แล้วจึงเทียบส่วนประกอบแต่ละรายการ ให้เป็นอัตราร้อยละของหนี้สินและทุน การวิเคราะห์วิธีนี้อาจทำเพียงการคำนวณ หรือทำแผนภูมิประกอบจะทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น

2.3.3.1.2 ย่อส่วนตามแนวคิดจากงบกำไรขาดทุน เป็นการย่อส่วนโครงสร้างหรือส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุนที่เป็นจำนวนเงินให้เป็นอัตราร้อยละของยอดขายสุทธิในปีที่ต้องการวิเคราะห์

2.3.3.2 การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด (สุมาลี จิระมิตร: 2539)

งบแสดงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุน (Source and Use of Funds Statement) เป็นรายงานที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาและการใช้ไปของเงินทุนของกิจการระหว่างงวดการดำเนินงานที่พิจารณา ปัจจุบันนิยมจัดทำเกณฑ์เงินสด เรียกว่า งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement) การจัดทำงบกระแสเงินสดสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้แก่กิจการ ส่วนใหญ่เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับกำไรสุทธิ

2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากการจัดหา และจำหน่ายสินทรัพย์ระยะยาว ตลอดจนการลงทุนอื่นของกิจการ เช่น ซื้อหรือขายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์

3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินการจัดหาเงิน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของรายการหนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้น อันมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางการเงินของกิจการ เช่น กระแสเงินสดจากการกู้ยืมและการชำระคืนเงิน เจ้าหนี้

กระแสเงินสดจากกิจกรรมทั้งสามที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำมาสรุปเป็นที่มาและการใช้ไปของเงินสดได้ดังนี้

ที่มาของกระแสเงินสด

1. จากการดำเนินงาน
2. เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์
3. เงินสดรับจากการกู้ยืม ออกหุ้น และหุ้นบุริมสิทธิ
4. เงินสดรับจากการเพิ่มทุน

การใช้ไปของกระแสเงินสด

1. เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ต่างๆ
2. เงินสดจ่ายชำระหนี้ ไล่ถอนหุ้นกู้
3. เงินสดจ่ายปันผลแก่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญของกิจการ

ข้อมูลที่จะนำไปใช้เพื่อการจัดทำงบกระแสเงินสดประกอบด้วย

1. งบกำไรขาดทุนของงวดที่ต้องการวิเคราะห์
2. งบดุล ณ วันต้นงวดที่ต้องการวิเคราะห์
3. งบดุล ณ วันสิ้นงวดที่ต้องการวิเคราะห์

2.3.3.3 การวิเคราะห์โดยวิธีอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) เป็นการนำ

ตัวเลขข้อมูลทางการเงินที่ต้องการพิจารณา มาคำนวณเปรียบเทียบ ผลที่ได้จะมีประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ ในเวลาที่ต่างกันของธุรกิจเดียวกัน และในเวลาเดียวกันสำหรับธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน การเปรียบเทียบจึงทำได้ 2 แบบ คือ เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจเดียวกันแต่ในระยะเวลาต่างกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และวิธีการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกิจการหนึ่งกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ในช่วงเวลาเดียวกัน วิธีอัตราส่วนทางการเงินจึงเป็นการทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้สนใจ

ประเภทของอัตราส่วนทางการเงิน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratios) หรือ ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น เป็นอัตราส่วนกลุ่มที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ โดยพิจารณาจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่กิจการมีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่งว่ามีเพียงพอที่จะจ่ายภาระผูกพันระยะสั้น คือหนี้สินหมุนเวียนต่างๆหรือไม่ อย่างไร อัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่องประกอบด้วย

1) อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Ratio) วัดความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้นที่กำลังจะถึงกำหนดชำระ

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2) อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio) วัดความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้นจากเงินสดและสินทรัพย์ที่ใกล้เคียงเงินสด

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงคลัง}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2. การวิเคราะห์สภาพเสี่ยง (Leverage Ratios)

1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio) อัตราส่วนนี้แสดง สัดส่วนของหนี้สินรวมของบริษัทเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) อัตราส่วนนี้แสดง โครงสร้างของเงินทุนของบริษัทว่ามีสัดส่วนของหนี้สินรวมเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

3) อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time interest Earned) อัตราส่วนนี้แสดงความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ของธุรกิจ

$$\text{อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารดำเนินงาน (Activity Ratio)

1) จำนวนวันหมุนเวียนของลูกหนี้ (Average Collection Period) วัดความสามารถในการเรียกเก็บหนี้ว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่

$$\text{จำนวนวันหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ลูกหนี้}}{\text{ขาย}} \times 360$$

3) จำนวนวันหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory turnover) จำนวนวันโดยเฉลี่ยในการครอบครองสินค้านับจากวันที่ซื้อจนถึงวันที่ขายได้

$$\text{จำนวนวันหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือ} \times 360}{\text{ต้นทุนขาย}}$$

3) อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Turnover) วัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ถาวร

$$\text{อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}}$$

4) อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์ (Total Assets Turnover) วัดประสิทธิภาพในการบริหารเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมด

$$\text{อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์} = \frac{\text{ขาย}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$$

4. วิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

1) อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อัตราส่วนนี้แสดงถึงสมรรถภาพในการขาย การกำหนดราคาและการผลิตของบริษัท

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

2) อัตรากำไรการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) อัตราส่วนนี้วัดความสามารถในการจัดการแสดงให้เห็นถึงรายได้จากการขายคงเหลือจากหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นแล้ว

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

3) อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย (Net Profit Margin) อัตราส่วนนี้แสดงถึงอัตราร้อยละของกำไรที่บริษัทหาได้จากการดำเนินงานหลังจากหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษี

$$\text{อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขาย}} \times 100$$

4) อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) อัตราส่วนนี้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินลงทุนที่มาจากสองส่วน คือ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \times 100$$

5) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) อัตราส่วนนี้ใช้วิเคราะห์เพื่อวัดผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \times 100$$

2.3.3.4 การวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์และวัดมูลค่า (Prospective Analysis) เป็นการคาดการณ์อนาคตของบริษัทข้ามชาติและเป็นกระบวนการขั้นตอนสุดท้ายในการวิเคราะห์ ดูการเปลี่ยนแปลงของกิจการว่ามีแนวโน้มเป็นอย่างไรในอนาคต และทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ

2.4 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ศิลาพร ศรีจันทเพชร และ อุณากร พฤติธาดา(2545 : 98) กล่าวว่าวงการการเงินหรือรายงานการเงินระหว่างประเทศเป็นรายงานที่จัดทำขึ้นในประเทศหนึ่ง โดยใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่รับรองทั่วไปในประเทศที่เสนอรายงาน เพื่อนำเสนอรายงานทางการเงินต่อผู้ใช้ในอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ ในการวิเคราะห์งบการเงินระหว่างประเทศต้องคำนึงถึงความแตกต่างและความหลากหลายของวิธีปฏิบัติทางการบัญชีในประเทศต่างๆ รวมทั้งระบบกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธุรกิจประเภทนั้นๆ จึงต้องมีการวิเคราะห์ธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับกิจการ คู่แข่งและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ วิเคราะห์หลักการบัญชี เพื่อให้ทราบว่าความแตกต่างในการปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศต่างๆ ส่งผลให้งบการเงินของกิจการแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ เพื่อสามารถใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Ben McClure(2004) กล่าวว่า การจะไปลงทุนในตลาดหุ้นต่างชาติเป็นเรื่องยาก แม้การลงทุนในบริษัทต่างชาติจะให้ผลตอบแทนหรือกำไรที่สูง แต่ก็แฝงไว้ด้วยความเสี่ยง ฉะนั้นการลงทุนในตลาดต่างชาติจึงเป็นการยากกว่าการลงทุนภายในประเทศ เหตุผลที่ควรไปลงทุนในตลาดต่างชาติคือ เป็นการกระจายความเสี่ยง เช่น หุ้นของประเทศสหรัฐอเมริกาและหุ้นต่างชาติไม่ได้เคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อหุ้นของประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้น หุ้นต่างชาติอาจจะลด อย่างไรก็ตามนักลงทุนควรให้ความสนใจกับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วย การลงทุนในตลาดต่างชาติแตกต่างจากการลงทุนภายในประเทศ เนื่องจากแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันในเรื่องของกฎหมาย กฎเกณฑ์ทางภาษี นอกจากนี้บริษัทต่างชาติมักจะใช้มาตรฐานการบัญชีที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทข้ามชาติซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นก่อนที่นักลงทุนจะเข้าไปลงทุนในตลาดต่างชาติจึงควรทำเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการบัญชี การเมือง สังคมและความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศที่จะเข้าไปลงทุน